

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Finansów
Publicznych**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO KONTROLI
REALIZACJI BUDŻETU
(NR 2)
z dnia 19 lutego 2020 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych

– podkomisji stałej do kontroli realizacji budżetu (nr 2)

19 lutego 2020 r.

Podkomisja stała do kontroli realizacji budżetu, obradująca pod przewodnictwem posła **Janusza Cichonia (KO)**, przewodniczącego podkomisji, rozpatrzyła:

- informację o stanie finansów publicznych w III kwartale 2019 r.,
- sprawozdanie operatywne z wykonania budżetu państwa w 2019 r.,
- sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jan Sarnowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami oraz **Sławomir Steżewski** doradca ekonomiczny w Departamencie Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Monika Biała** i **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Jeśli państwo pozwolą, to rozpoczniemy nasze dzisiejsze posiedzenie, tak naprawdę inaugurujące pracę podkomisji stałej do spraw kontroli realizacji budżetu.

Witam zaproszonych gości, przede wszystkim pana ministra, a także osoby mu towarzyszące i inne osoby uczestniczące w tym posiedzeniu.

W porządku obrad dzisiejszego posiedzenia mamy informację o stanie finansów publicznych w III kwartale 2019 r., którą przedstawi nam za moment pan minister, a w drugim punkcie sprawozdanie operatywne z wykonania budżetu państwa w 2019 r. i to także informacja ze strony Ministra Finansów. Chciałbym uzupełnić porządek o trzeci punkt, obejmujący sprawy różne, w którym omówilibyśmy sobie kwestie zakresu, a także harmonogramu prac podkomisji. W zasadzie w jakiejś mierze zapotrzebowanie na ten trzeci punkt definiuje chociażby zakres naszego dzisiejszego spotkania.

Cieszę się bardzo, że spotykamy się w licznym jak na podkomisję gronie, biorąc pod uwagę moje dotychczasowe doświadczenia sejmowe. Z góry też zakładam, że będziemy organizowali te posiedzenia w tygodniach niesejmowych. Nie jesteśmy specjalnie przeciążeni, a z kolei w tygodniach sejmowych ganiamy z komisji na komisję. Wetknięcie jeszcze podkomisji byłoby trudne, jak i w ogóle zadbanie o frekwencję.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Z jedną prośbą, panie przewodniczący. Nie soboty i niedziele.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie, na pewno nie soboty i niedziele. Myślę, że środek tygodnia, środa. Możemy się wstępnie umawiać. Częstotliwość, o której w sprawach różnych trochę porozmawiamy, w zależności od tego, jak sobie postawimy zadania. Zakładam, że raz na kwartał spotkalibyśmy się po to, żeby wywiązać się z podstawowego obowiązku, jaki na nas spoczywa.

Podkomisja do spraw kontroli budżetu – mogę powiedzieć, że brzmi to trochę ostro. Raczej uznałbym, że monitorujemy wykonanie budżetu państwa, stan finansów publicznych. O to chciałbym zakres trochę rozszerzyć, żebyśmy nie ograniczali się tylko i wyłącznie do budżetu państwa, a patrzyli nieco szerzej na finanse publiczne. Państwo to nie tylko rząd i w związku z tym nie tylko budżet państwa w wymiarze finansowym.

Państwo to także chociażby samorząd, ale też szereg zadań państwa realizowanych poza budżetem, o którym też warto pamiętać, a finansowane są z podatków, opłat, składek. Okej, tyle tytułem wstępu.

Rozumiem, panowie, że akceptujecie moją propozycję co do porządku obrad. Uznajemy, że on został przyjęty z moją modyfikacją. Uwag nikt nie wnosil.

Przechodzimy do realizacji porządku. Pierwszy punkt – informacja o stanie finansów publicznych w III kwartale 2019 r. W systemie SDI od paru dni wszyscy mieliśmy materiał, ale gdybyśmy mogli prosić o tę informację w telegraficznym skrócie, panie ministrze, to bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Jan Sarnowski:

Świetnie. Bardzo dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pozwolę sobie przedstawić podsumowanie informacji o stanie finansów publicznych w III kwartale 2019 r.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego sektor instytucji rządowych i samorządowych w III kwartale 2019 r. odnotował nadwyżkę w wysokości 0,3 mld zł, tj. 0,1% produktu krajowego brutto. W stosunku do III kwartału roku poprzedniego odnotował poprawę o około 1,4 mld zł. Nastąpiła poprawa relacji o około 0,3 p.p. PKB. W okresie od I do III kwartału 2019 r. sektor instytucji rządowych i samorządowych odnotował nadwyżkę w wysokości 12,1 mld zł, tj. 0,7% PKB. W stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku odnotował poprawę o 4,6 mld zł. Nastąpiła poprawa relacji o 0,2 p.p. PKB.

Po III kwartale 2019 r. wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych w ujęciu roku płynnego, eliminującego charakterystyczną dla wyniku zmienność roku, związaną głównie z cyklem wydatkowania, wyniósł -0,4 mld zł, tj. 0% PKB, wobec -11,3 mld zł, tj. -0,5% PKB odnotowanego po III kwartale 2018 r. Na korzystny wynik sektora w III kwartale 2019 r. w największym stopniu wpłynęła nadwyżka odnotowana w budżecie państwa w ujęciu kasowym 3,3 mld zł, tj. 0,6% PKB. Na poprawę wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych w większym stopniu przyczynił się wzrost dochodów niż wydatków.

Co do dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w III kwartale 2019 r. dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniosły 235,3 mld zł i były nominalnie wyższe o 8,6% rok do roku, odnotowując wzrost relacji do PKB o 0,6 p.p. Największy wkład w ich wzrost miały dochody podatkowe, które wzrosły nominalnie o 6,6% r/r. Do wzrostu dochodów przyczynił się także wzrost wpływów z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, rejestrowanych w podsektorze ubezpieczeń społecznych, nominalnie o 9,3% r/r. Wzrost ten był głównie rezultatem utrzymującej się bardzo dobrej sytuacji na rynku pracy, w wyniku której tempo wzrostu funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej, bez tzw. jednostek małych, wyniosło 9,3% r/r.

Co do wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych, w III kwartale 2019 r. wydatki wyniosły 234,9 mld zł i były nominalnie wyższe o 7,9% r/r. Największy udział w wydatkach sektora instytucji rządowych i samorządowych mają świadczenia społeczne, wydatki na wynagrodzenia łącznie ze składkami oraz wydatki na zakup towarów i usług. W III kwartale 2019 r. świadczenia socjalne wzrosły nominalnie o 13,4% r/r, na co wpływ miało rozszerzenie od 1 lipca 2019 r. rządowego programu „Rodzina 500 plus” na pierwsze dziecko.

W projekcie ustawy budżetowej na 2019 r., przy założeniu poziomu wydatków zgodnym z maksymalnymi limitami wynikającymi ze stabilizującej reguły wydatkowej, prognozowano, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych według metodyki unijnej wyniesie 1,7% PKB. Mając na uwadze wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych, według metodyki unijnej po 3 kwartałach 2019 r. należy oczekiwać, że wynik sektora w 2019 r. będzie niższy niż planowano w projekcie ustawy budżetowej na 2019 r. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Czy mają państwo jakieś pytania do informacji dotyczącej stanu finansów publicznych? Bardzo proszę.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Chciałbym zadać pytanie panu ministrowi. Panie ministrze, to jest, oczywiście, na razie jakaś wstępna opinia, ale poproszę o dwa zdania więcej na temat tej nadwyżki, bo to jest istotna rzecz. To nie pojawia się tak często. Chciałbym bardzo prosić pana ministra o pański komentarz co do tej nadwyżki w roku 2019.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Poproszę o wypowiedź pana dyrektora Szałwińskiego.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Makroekonomicznej MF Tomasz Szałwiński:

Tomasz Szałwiński, Ministerstwo Finansów, Departament Polityki Makroekonomicznej.

Za tą nadwyżką kryją się przede wszystkim dobre dochody, które były w pierwszych 3 kwartałach. To należy podkreślić, że dochody podatkowe i ze składek... Tutaj mówię generalnie o podatkach pośrednich, jak i ze składek, i z podatku dochodowego od osób fizycznych PIT. Z jednej strony bazą tych dochodów jest konsumpcja do podatków pośrednich, do podatku od towarów i usług VAT, do akcyzy. Z drugiej strony dobra sytuacja na rynku pracy też oznaczała to, że w tym okresie odnotowaliśmy bardzo dobre wyniki z PIT i ze składek. To są dwie główne lokomotywy po stronie dochodów.

Należy jednak pamiętać, że druga strona to są wydatki. W tych wydatkach już jest chociażby „Program 500 plus” na pierwsze dziecko. Jeszcze nie ma efektów. To będzie widoczne w danych za ostatni kwartał, a tutaj mam na myśli istotne obniżenie wpływów z podatku PIT, co wynika z wprowadzenia ulgi dla osób poniżej 26 lat, podwyższenie kosztów uzyskania tych standardowych przychodów dla umowy o pracę, jak i obniżenie podstawowej stawki w skali podatkowej z 18% na 17%. Efekty tych obniżek i wyższe dochody netto gospodarstw domowych będą widoczne w danych za ostatni kwartał.

Te dobre wyniki raczej nie są do utrzymania w całym roku. Za cały 2019 r. będziemy mieli deficyt sektora *general government*, czyli instytucji rządowych i samorządowych, w rozumieniu Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej ESA2010. Należy jednak się cieszyć z tego, że po 3 kwartałach te wyniki są rekordowe. To jest jeden z najlepszych wyników, jak nie najlepszy wynik w tym okresie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Niewątpliwie tak właśnie jest, zwłaszcza jeśli chodzi o dochody.

Natomiast jeśli chodzi o wydatki, to trzeba też widzieć to, że zmniejszają nam się wydatki inwestycyjne, zwłaszcza po stronie samorządowej, po okresie wzrostu. Pamiętajmy jednak, że baza, jeśli chodzi o wydatki inwestycyjne, bardzo nam siadła. W 2017 r. zaczęliśmy rosnać kwartał do kwartału z wydatkami inwestycyjnymi, a III kwartał 2019 r. to jest odwrócenie tej tendencji wzrostowej, co jest bardzo niepokojące, bo moim zdaniem świadczące też o pogarszającej się sytuacji finansowej samorządów. To taki pierwszy sygnał wskazujący na to, że sytuacja finansowa w samorządach się nieco pogarsza, ale w tym globalnym ujęciu, rzeczywiście, nie wygląda to najgorzej.

Mam jeszcze jedno pytanie, jeśli można. Podsektor funduszy ubezpieczeń społecznych – nie mamy tu żadnych zobowiązań. Mam pytanie, jak w tym sektorze w rachunku są ujmowane pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i jaki jest stan, jeśli chodzi o zadłużenie FUS względem budżetu państwa w formule pożyczek, które były udzielane, także we wcześniejszych okresach, bo rozumiem, że w tym czasie tych pożyczek nie było, natomiast we wcześniejszych okresach formuła zasilania FUS poprzez pożyczki była dość często używana. Sam to pamiętam, bo kilka umów podpisywałem. Gdzie są te pożyczki? Czy one zostały umorzone? Tego nie wiem.

Jeszcze jedno pytanie, jeśli mogę. Przepraszam, jeszcze jedno pytanie dotyczące zmiany struktury długu w sensie finansowania przez rezydentów, nierezydentów, a także kwestii walut. Jaka część tego zadłużenia jest w złotych, a jaka w walutach obcych? W jednym i w drugim przypadku w ostatnim kwartale widać pozytywną tendencję, bo zakładam, że pozytywna tendencja to jest zwiększanie udziału rezydentów z jednej strony, a z drugiej zadłużenie w złotych, nie w walutach obcych. Czy to jest wystarczająca zmiana w stosunku do zapowiedzi i strategicznych zamiarów? Pamiętam, że one szły daleko dalej. Mimo poprawy te relacje w tej chwili dość trudno uznać mi za satysfakcjonujące, za bezpieczne z punktu widzenia finansów publicznych. Tyle. To dwa pytania.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Poproszę najpierw pana dyrektora, a później panią dyrektorkę.

Zastępca dyrektora departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Co do pożyczek dla FUS, które były udzielane w latach poprzednich, to one były już przed 2019 r. umorzone. Nowych pożyczek FUS nie otrzymywał, więc tak to wygląda.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Ale zostały umorzone?

Dyrektor Departamentu Budżetu Państwa MF Anna Napiórkowska:

Anna Napiórkowska, dyrektor Departamentu Budżetu Państwa.

Tak, w dwóch transzach doszło do umorzenia w ustawach ośrodkobudżetowych. Z dniem 1 stycznia 2017 r. było umorzonych 39,151 mld zł i potem w kolejnej ustawie ośrodkobudżetowej na 2018 r. pozostałych 7,174 mld zł. Czyli wszystkie pożyczki udzielone z budżetu państwa zostały umorzone.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Zostały już umorzone i w tej chwili ich nie ma?

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:

Tak, nie ma.

Poseł Zdzisław Sipiera (PiS):

Tak. Jeżeli można, bo najlepiej się rozmawia o cyfrach. Oczywiście, można budżet interpretować. To jest każdego, jak gdyby wolna...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

To jest część druga naszego posiedzenia.

Poseł Zdzisław Sipiera (PiS):

Dobrze, rozumiem. To już okej.

Dyrektor Departamentu Długu Publicznego MF Dawid Pachucki:

To może odpowiem, jeżeli chodzi o pytanie dotyczące struktury finansowania. Dawid Pachucki, Departament Długu Publicznego.

Mamy już dane za cały 2019 r., czyli nie będę wracał do tych danych po III kwartale. Może od razu ustosunkuję się, jeżeli chodzi o dane za cały 2019 r. Rzeczywiście, tutaj tendencje są pozytywne, są kontynuowane. Zadłużenie w walutach obcych spada. Na koniec 2019 r. zmniejszyło się ono do 26,4% wobec 29,3% na koniec 2018 r. Jeżeli chodzi o udział długu wobec inwestorów zagranicznych, zmniejszył się on z 47,3% na koniec 2018 r. do 40,3% na koniec 2019 r. Natomiast jeżeli chodzi o strukturę walutową tego zadłużenia, dominujące w strukturze walutowej zadłużenia zagranicznego jest zadłużenie w euro. To jest jakby naturalna konsekwencja naszych bardzo silnych powiązań ze strefą euro i związanym z tym relatywnie niższym ryzykiem kursowym. Bierzemy tutaj pod uwagę, że zadłużenie w euro stanowi nieco ponad 80% zadłużenia zagranicznego. Pozostałe waluty to jest dolar i w mniejszym stopniu – jeszcze zostały zadłużenia, które nazwę resztówkami, bo to są bardzo małe udziały – jen japoński i frank szwajcarski.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

To nie ma znaczenia, biorąc pod uwagę ryzyka zmian kursowych, które przed nami. Moim zdaniem narastają, dlatego też o to pytam, bo w tle obawiam się też jakiegoś – mogę powiedzieć – ataku na polską gotówkę, ale to jest może niespecjalnie miejsce na tego typu dywagacje.

Czy jeszcze do tej części są pytania? Bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Piątkowski (KO):

Chciałbym prosić pana ministra bądź jego współpracowników o komentarz dotyczący środków europejskich. Gdyby pan zechciał...

Dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej MF Dorota Jaworska:

Dorota Jaworska, dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej.

Jeżeli już, to może powiem o całym roku, bo tak będzie prościej. Mamy w tej chwili już szacunkowe dane z wykonania budżetu środków europejskich za rok 2019. Wydatki wyniosły prawie 71 mld zł, natomiast dochody to było 73,5 mld zł.

Na to się złożyła Wspólna Polityka Rolna i wydatki w wysokości 19,7 mld zł, natomiast dochody prawie 19 mld zł, a także programy perspektywy finansowej 2014–2020, gdzie wydatki ukształtowały się na poziomie 51 mld zł, natomiast dochody na poziomie prawie 48 mld zł. Największe wydatki były poniesione w programach: Infrastruktura i Środowisko, Inteligentny Rozwój i Wiedza Edukacja Rozwój oraz Instrument „Łącząc Europę”, czyli CEF.

Dodatkowo na dochody, które są pokazywane za rok 2019, złożyły się dochody z perspektywy 2007–2013. Komisja wypłaca nam sukcesywnie saldo 5%, czyli zamykamy po kolei perspektywę. Część tych pieniędzy już przekazujemy na dochody celem spłaty deficytu zaciągniętego w latach poprzednich. Dziękuję bardzo.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Odniosę się, jeżeli mogę, do pani wypowiedzi. Jaka jest w tej chwili rozliczalność wydatków ponoszonych przez marszałków? Do tej pory, sprzed poprzedniego roku, były to informacje od wojewodów. Teraz już jest tylko i wyłącznie marszałek i MF. Jaka jest właśnie kwestia rozliczeń? Pamiętam jeszcze swoje praktyki. Kiedy przysyłałem informacje, to pamiętałem te dane. Tych danych już nie pamiętam za ostatni rok. Chciałem właśnie dowiedzieć się, jak to wygląda.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Jeśli jeszcze mógłbym, to tylko przy okazji...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Jeżeli damy pani chwilę, to pewnie się za moment dowiemy, a w międzyczasie proszę bardzo.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Przy okazji, gdyby zechciała pani określić to procentowo, bo kwoty, które padały, dotyczyły wszystkich 3 kwartałów. Dobrze zrozumiałem, tak? Czyli jak to się ma do założonych planów?

Dyrektor departamentu MF Dorota Jaworska:

Poprosiłabym o chwilę, bo muszę jeszcze wziąć informacje, które mam z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, gdyż tak szczegółowe dane, jeśli chodzi o samorządy, są przedstawiane przez MFIPR. Za chwilę to gdzieś odnajdę, bo one pokazują, jaki jest poziom certyfikacji w poszczególnych programach.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Wiem, że to jest odpowiedź skomplikowana i nie oczekuję takiej odpowiedzi *online*.

Dyrektor departamentu MF Dorota Jaworska:

No, więc proszę mi dać chwilę.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Tak że jeżeli, to może być albo za chwilę, albo następnym razem.

Dyrektor departamentu MF Dorota Jaworska:

Nie, za chwilę panu odpowiem, bo po prostu zaraz to znajdę.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Dziękuję bardzo.

Dyrektor departamentu MF Dorota Jaworska:

Natomiast jeżeli chodzi o procentowy udział, to w tej chwili nie mamy jeszcze takich wyliczeń, dlatego że cały czas rozliczamy jeszcze wykonanie za rok poprzedni. Czekamy na rozliczenie wszystkich zwrotów, które dopiero do nas jeszcze wpłyną. Dopiero wtedy pokażemy procentowo po programach, jakie jest niewykonanie w których programach, bo w tym momencie jest po prostu na to za wcześnie. Te dane nie byłyby jeszcze ostateczne. Natomiast takie dane będziemy mieli, oczywiście, jak to wygląda.

Nie jest wykonany budżet w całości, jeśli o to chodzi, bo nigdy nie ma takiej możliwości, dlatego że planowany jest tak, aby było wystarczająco na projekty również planowane do realizacji. W momencie, kiedy nastąpi jakiejkolwiek przesunięcie, bo coś się nie uda czy nie pójdzie przetarg, wiadomo, że to nie jest wydatkowane do środka. Natomiast takie dane będziemy mieć dopiero w terminie późniejszym. Odnośnie do certyfikacji zaraz odpowiem.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Powtórzę, żeby się zapisało. Czy mamy jeszcze jakieś pytania w tej części, jeśli chodzi o stan finansów publicznych?

Jeśli nie ma pytań, to przechodzimy do kolejnego punktu – sprawozdanie operatywne z wykonania budżetu państwa. Ono nie jest tak pełne jak zwykło być, ale też rozumiemy, że pełnego jeszcze ministerstwo nie opublikowało. Przepraszam trochę za to, że stawiam was pod ścianą, ale zakładałem, że w normalnym rytmie pracy, ono już być powinno, choć potem, jak spróbowałem to zweryfikować, sam zauważyłem, że pełne sprawozdanie operatywne bywało jednak trochę później. Z drugiej strony uznałem też, że nawet jeśli mamy wstępną informację, to warto się z nią zapoznać, zwłaszcza jeśli mamy to robić na posiedzeniu podkomisji, która powinna się zajmować kontrolą czy monitorowaniem wykonania budżetu państwa.

To, co nam pan minister na tym etapie może powiedzieć na temat wykonania budżetu. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Oczywiście. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jak również pan przewodniczący zauważył na wstępie, sprawozdanie operatywne z wykonania budżetu państwa w 2019 r. zostanie sporządzone i opublikowane dopiero w maju 2020 r. Będzie ono przedstawiane razem ze sprawozdaniem rocznym z wykonania ustawy budżetowej za 2019 r., które – zgodnie z ustawą o finansach publicznych – zostanie przedłożone Sejmowi do dnia 31 maja br.

Minister Finansów podaje do publicznej wiadomości zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu państwa za okresy miesięczne, w tym kwoty deficytu lub nadwyżki. Sprawozdanie operatywne z wykonania budżetu państwa za poszczególne okresy sporządzane jest na podstawie danych ze zweryfikowanych i zatwierdzonych sprawozdań budżetowych. W celu zaliczenia operacji dokonanych z końcem roku budżetowego wprowadzony został tzw. okres przejściowy, który umożliwia dysponentom środków budżetu państwa dokonywanie określonego rodzaju rozliczeń po zakończeniu roku kalendarzowego. Ostateczne terminy sporządzenia sprawozdań rocznych uwzględniają terminy wynikające z dokonywania operacji w okresie przejściowym.

Z uwagi na to, że nie upłynął jeszcze termin na składanie rocznych sprawozdań przez dysponentów części budżetowych, brak jest ostatecznych danych o wykonaniu budżetu państwa za rok 2019, stąd sprawozdanie operatywne opublikowane zostanie w maju. Natomiast w poniedziałek 17 lutego br. zostały opublikowane szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres od stycznia do grudnia 2019 r. Zgodnie z nimi zrealizowano – tu w kolejności – dochody budżetu państwa w kwocie 400,6 mld zł, wydatki budżetu państwa w kwocie 414,2 mld zł, deficyt budżetu państwa w kwocie 13,7 mld zł. W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. dochody budżetu państwa wyniosły 400,6 mld zł i były wyższe o 20,5 mld zł w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego.

Dochody podatkowe budżetu państwa były wyższe w stosunku do roku 2018 o około 18 mld zł. W stosunku do analogicznego okresu dochody z podatku od towarów i usług VAT były wyższe o 3,4%, czyli o prawie 6 mld zł, dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych PIT były wyższe o 9,9%, czyli też prawie o około 6 mld zł, dochody z podatku dochodowego od osób prawnych CIT były o 15,5% wyższe r/r, czyli o około 5,4 mld zł, dochody z podatku akcyzowego i podatku od gier były wyższe o około 1%, czyli 0,7 mld zł, dochody z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych były wyższe o 4,3% r/r, tj. około 0,2 mld zł.

W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. wykonanie dochodów niepodatkowych wyniosło około 31,3 mld zł. Było wyższe o około 2,5 mld zł, czyli o 8,5% w stosunku do wykonania w okresie od stycznia do grudnia 2018 r.

Teraz kilka słów o sytuacji makroekonomicznej, zaczynając od PKB. Ze wstępnych danych GUS wynika, że realne tempo wzrostu PKB w 2019 r. wyniosło 4%, tj. było o 1,1 p.p. wyższe niż zanotowane rok wcześniej. Polska była zatem jedną z najszybciej rozwijających się gospodarek w Unii Europejskiej.

Podobnie jak rok wcześniej, głównym czynnikiem wzrostu był popyt krajowy, który zwiększył się o 3,8% wobec 5,3% w roku 2018. Konsumpcja gospodarstw domowych wzrosła o 3,9% wobec 4,3% rok wcześniej, a inwestycje o 7,8% wobec wzrostu o 8,9% w 2018 r. Ujemną kontrybucję miał natomiast przyrost zapasów, a dodatnią eksport netto. Dynamice konsumpcji prywatnej sprzyjały w szczególności dobra sytuacja na rynku pracy, nowe transfery rządowe oraz dobre nastroje konsumentów.

W 2019 r. na stosunkowo wysokim poziomie, choć niższym niż rok wcześniej, utrzymało się tempo wzrostu inwestycji. Stopa inwestycji, czyli relacja ich do PKB, wyniosła 18,8%. To nieco więcej niż rok wcześniej. W 2018 r. było to 18,2%.

Wzrost PKB okazał się nieznacznie, czyli o 0,2 p.p., wyższy wobec oficjalnych prognoz zawartych w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2019. Tempo wzrostu PKB w 2019 r. szacowane było bowiem na 3,8%.

Co do tematu rynku pracy, w 2019 r. sytuacja na rynku pracy charakteryzowała się dalszą poprawą. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w całym 2019 r. było o 2,7% wyższe niż w 2018 r. Szacuje się, że poziom przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej w 2019 r. był o 2,2% wyższy niż przed rokiem wobec wzrostu 1,9% w 2018 r. Szacuje się, że również w całej gospodarce narodowej tempo wzrostu zatrudnienia było wyższe od założonego w ustawie budżetowej na 2019 r. o 1,7 p.p. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2019 r. wyniosła 5,2%, tj. o 6,6 p.p. mniej niż rok wcześniej i mniej niż prognozowano w ustawie budżetowej na rok 2019, bo prognoza wynosiła 5,6%.

Wzrostowi zatrudnienia i spadkowi bezrobocia towarzyszyła zwiększona presja płacowa. Nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. wyniósł 6,5%. Jego siła nabywcza zwiększyła się o 4,1%. Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej zwiększyło się o 7,2% w ujęciu nominalnym. Jego siła nabywcza zwiększyła się o 4,8%. Zgodnie z szacunkami MF przeciętny fundusz wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej w 2019 r. zwiększył się o 9,5% nominalnie i 7% realnie.

W zakresie inflacji w trakcie 2019 r. inflacja stopniowo rosła. Roczne tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w poszczególnych miesiącach ubiegłego roku kształtowało się w przedziale od 0,7% w styczniu do 3,4% w grudniu. Średnio w całym 2019 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były o 2,3% wyższe niż w 2018 r. wobec wzrostu o 1,6% rok wcześniej.

Do wzrostu inflacji w 2019 r. przyczyniły się rosnące ceny żywności, które średnio w całym roku były wyższe o 4,9%. Wysoka dynamika tej kategorii wynikała m.in. z niższej podaży niektórych produktów rolnych na skutek niskich zbiorów owoców i warzyw.

Czynnikami działającymi w kierunku obniżenia inflacji w 2019 r. były ceny energii, które dzięki spadkowi cen energii elektrycznej w kraju i niższym niż przed rokiem cenom ropy naftowej na rynkach światowych obniżyły się o 0,4%. Pomimo różnic w rozkładzie miesięcznym w ujęciu średniorocznym inflacja w 2019 r. okazała się zgodna z prognozą przyjętą w ustawie budżetowej za 2019 r. na poziomie 2,3%.

Zgodnie ze wstępnymi danymi saldo rachunku bieżącego w 2019 r. było wyraźnie lepsze od prognoz. W ustawie budżetowej za 2019 r. ujemne saldo obrotów bieżących do PKB w 2019 r. założone zostało na poziomie 1%. W jego strukturze lepsze od oczekiwań okazało się głównie saldo obrotów towarowych i w mniejszym stopniu usług.

Podsumowując temat dochodów budżetu państwa, w 2019 r. zrealizowano dochody budżetu państwa w wysokości 400,6 mld zł wobec 387,7 mld zł w 2018 r. Głównym źródłem dochodów budżetu państwa były dochody podatkowe, które wyniosły 367,3 mld zł. W sumie odnotowano wzrost o około 18 mld zł r/r. Stanowiły one 16,3% PKB.

Największe wpływy do budżetu państwa uzyskano z podatku od towarów i usług, tj. 180,9 mld zł – wzrost o 6 mld zł r/r. Z podatku akcyzowego uzyskano 72,4 mld zł – wzrost o 300 mln zł. W sumie stanowią one 63,2% łącznych dochodów budżetu państwa. Istotne były również wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 65,5 mld zł – wzrost o prawie 6 mld zł r/r, jak też podatku dochodowego od osób prawnych w kwocie 40 mld zł – wzrost o 5,4 mld zł.

Tempo wzrostu dochodów podatkowych wyniosło 5,1%, natomiast tempo wzrostu wszystkich dochodów budżetowych wyniosło 5,4%. Udział dochodów z VAT w dochodach ogółem wyniósł 45,2%. Dochody podatkowe budżetu państwa według szacunkowych danych okazały się wyższe od zaplanowanych w ustawie budżetowej o 7,6 mld zł. W porównaniu do 2018 r. wzrost dochodów podatkowych wyniósł 18 mld zł.

Na tak pozytywne wykonanie dochodów budżetu wpływ miał przede wszystkim szereg działań uszczelniających system podatkowy. Efekty tych działań są najbardziej widoczne w obszarze podatku CIT, gdzie wprowadzono działanie mające na celu uszczelnienie systemu oraz walkę z agresywną optymalizacją podatkową. W 2019 r. dochody z CIT były wyższe niż planowano w ustawie budżetowej aż o 5,2 mld zł. Oznacza to wzrost w stosunku do dochodów osiągniętych w 2018 r. aż o 15,5%.

Wpływy z PIT w 2019 r. kształtowały się na wysokim poziomie 65,4 mld zł, wyższym o prawie 6 mld zł niż w 2018 r. Szacunkowe wykonanie było wyższe od prognozowanego w ustawie budżetowej o 1,8% pomimo wprowadzenia znaczących reform, które miały wpływ na poprawę sytuacji dochodowej podatników, m.in. ulgi dla młodych, niższej stawki podatkowej, wyższych kosztów uzyskania przychodów od pracowników. Wykonanie na wysokim poziomie możliwe było m.in. dzięki kontynuacji poprawy sytuacji gospodarczej. Dane miesięczne sugerują, że istotne znaczenie na wzrost wpływów z PIT miały wpływy z podatku liniowego, którym rozliczają się osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Istotne znaczenie miał także wzrost wynagrodzeń pracowników, a także wprowadzenie jednorazowego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów, tzw. trzynastej emerytury.

Dochody niepodatkowe w 2019 r. wyniosły 31,3 mld zł. To więcej o 2,5 mld zł, czyli o 8,5%, w stosunku do 2018 r. W stosunku do ustawy budżetowej dochody niepodatkowe były istotnie wyższe o 5,5 mld zł, czyli o 21,5%. Pozytywny wpływ na ich poziom w 2019 r. miały większe niż planowano dochody z tytułu praw do emisji dwutlenku węgla.

Co do wydatków budżetu państwa, w 2019 r. zrealizowano wydatki na poziomie 414,2 mld zł wobec 390,5 mld zł w 2018 r.

W 2019 r. najwyższy udział w wydatkach budżetowych odnotowano w poniższych częściach budżetowych. W części 85 – Budżety wojewodów odnotowano 67,2 mld zł, czyli o 14,6% więcej w porównaniu z rokiem 2018. Bierze się to z wyższej realizacji i z rozszerzenia programu „Rodzina 500 plus” o świadczenie przysługujące na pierwsze dziecko. W części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego wydatkowano 61,8 mld zł, odnotowując wzrost o 9,4%, m.in. w ramach części oświatowej subwencji ogólnej. W części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych odnotowano 58,1 mld zł i wzrost o 19,6%. W części 29 – Obrona narodowa wydatkowano 43,4 mld zł, co stanowi wzrost o 3,8%. Część 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa to 27,3 mld zł i o 7,3% mniej niż w roku 2018. Sprawy wewnętrzne – 24,7 mld zł, o 12,6% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim. Środki własne UE – 21,7 mld zł, o 16,4% więcej niż rok wcześniej. Szkolnictwo wyższe i nauka – 20,8 mld zł, więcej o 5,9%. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – 18,9 mld zł, wzrost o 8%. Transport – 10 mld zł, o prawie 30% mniej w porównaniu z rokiem 2018.

W roku 2019 niezbędne stało się dokonanie zmiany struktury wydatków w celu wygospodarowania środków na realizację priorytetowych zadań rządu, które nie były zaplanowane w ramach ustawy budżetowej na rok 2019. W trakcie roku we współpracy z dysponentami części budżetowych podjęte zostały działania, aby przekierować powstałe oszczędności na spełnienie założonych priorytetów rządu, w szczególności sfinansowanie programu „Rodzina 500 plus”, ponieważ w 2019 r. program rozszerzono o świadczenie przysługujące na pierwsze dziecko, po drugie zaś sfinansowanie podwyżek dla nauczy-

cieli we wrześniu 2019 r., a po trzecie dofinansowanie Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych.

Ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. ustalono wydatki budżetu państwa, które w 2019 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego na łączną kwotę 138,3 mln zł. Dotyczyło to wydatków na „Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017–2020”, zakup ambulansów dla ratownictwa medycznego oraz wydatki majątkowe dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wymienioną ustawą wprowadzono także możliwość utworzenia rezerwy celowej z wydatków zablokowanych przez dysponentów części, a także Ministra Finansów w porozumieniu z dysponentami części do wysokości 4 mld zł, m.in. w związku z nadmiarem posiadanych środków lub opóźnieniami w realizacji zadań, z przeznaczeniem na wypłatę środków do Narodowego Funduszu Zdrowia do wysokości 3 mld zł oraz Funduszu Wsparcia Policji do 1 mld zł. Na cele wynikające z wymienionej ustawy w dniu 31 grudnia 2019 r. przekazano do Ministerstwa Zdrowia kwotę 2,7 mld zł, a do MSWiA kwotę 0,9 mld zł.

Zgodnie z szacunkowymi danymi deficyt budżetu państwa w 2019 r. wyniósł 13,7 mld zł wobec maksymalnego poziomu planowanego w ustawie budżetowej na 2019 r. na poziomie 28,5 mld zł.

W zakresie obsługi długu Skarbu Państwa ostateczna realizacja wydatków z tego tytułu w 2019 r. wyniosła 27,3 mld zł. To 94% planu z ustawy budżetowej, czyli mniej o prawie 2 mld zł, z czego 19,7 mld zł wydano na obsługę zadłużenia krajowego, 7,6 mld zł na obsługę zadłużenia zagranicznego, a 106 tys. zł na rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji. Wydatki poniesione w 2019 r. na obsługę długu Skarbu Państwa były niższe o 2,2 mld zł i 7,5% w stosunku do roku poprzedniego.

Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa w 2019 r. według danych szacunkowych nie wystąpiły. Ich saldo ukształtowało się na ujemnym poziomie 0,2 mld zł wobec zakładanych w ustawie budżetowej 46 mld zł, tj. były niższe o 46,2 mld zł. Było to wypadkową dwóch kwestii. Po pierwsze, wynikało to z niższych potrzeb z tytułu deficytu budżetu państwa o 14,8 mld zł, z budżetu środków europejskich o 18,2 mld zł, z zarządzania płynnością sektora publicznego – wyższy stan przyjętych środków o 15,9 mld zł, saldo udzielonych kredytów i pożyczek o 1,1 mld zł, saldo pozostałych pozycji o 1,4 mld zł. Drugim czynnikiem były wyższe potrzeby z tytułu zarządzania środkami europejskimi o 5,2 mld zł. W ramach prefinansowania potrzeb pożyczkowych w 2020 r. na przetargach dokonano odkupu obligacji na kwotę 47,4 mld zł.

Na koniec 2019 r. dług Skarbu Państwa według szacunkowych danych ukształtował się na poziomie 973,3 mld zł, co oznaczało wzrost w stosunku do końca 2018 r. o 19,1 mld zł, czyli o 2%. Równocześnie oznacza to jednak spadek długu w relacji do PKB. Wysokość państwowego długu publicznego oraz jego realizacja do PKB, jak wspominaliśmy, zostaną opublikowane 31 marca br., gdy będą już znane dane o długu całego sektora finansów publicznych, w tym dane o długu jednostek samorządu terytorialnego.

Według wstępnych szacunków w 2019 r. w ramach budżetu środków europejskich osiągnięto wydatki na poziomie 70,9 mld zł i dochody w wysokości 73,5 mld zł. Największe wydatki w ramach programów perspektywy finansowej 2014–2020 zostały w 2019 r. poniesione dla programów: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój oraz Instrument „Łącząc Europę”.

Podsumowując realizację budżetu, w roku 2019 należy podkreślić wykonanie deficytu budżetu na poziomie poniżej 50% ustawowego limitu przy równoczesnym zapewnieniu finansowania rozszerzonego na pierwsze dziecko w programie „Rodzina 500 plus” i przy dodatkowym, nieplanowanym ograniczeniu klina podatkowego. Tu mamy ulgę podatkową dla osób poniżej 26 roku życia od sierpnia 2019 r. Obniżono stawkę podatkową z 18% do 17% od października. Podwyższony koszt uzyskania przychodów dla pracowników również obowiązuje od października 2019 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Pan Krzysztof Piątkowski. Dobrze pamiętam nazwisko, panie pośle?

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Tak, dobrze. Panie ministrze, gdyby pan zechciał zapoznać nas z szacunkowymi danymi dotyczącymi dochodów w listopadzie i w grudniu...

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Poproszę pana dyrektora w takim razie.

Zastępca dyrektora departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Czy podawać konkretne kwoty, czy wzrost rok do roku?

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Miesiąc do miesiąca.

Zastępca dyrektora departamentu MF Tomasz Szałwiński:

W każdym miesiącu?

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Nie, listopad i grudzień.

Zastępca dyrektora departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Listopad i grudzień?

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Pewnie są analogiczne.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Chodzi o to, czy widać spowolnienie, tak?

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Tak. Wszyscy spodziewamy się, oczywiście, że będą niższe. Teraz próbuję uchwycić jakąś tendencję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Ale dane za listopad generalnie są dostępne. Gdybyśmy nawet to zestawili, to jesteśmy w stanie policzyć sobie ten grudzień bez większego problemu, choć ta informacja nie jest pełna i wszyscy to wiemy, ale na ile mogą państwo nam udzielić informacji, to bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu MF Tomasz Szałwiński:

To zacznę od dochodów ogółem – w listopadzie 34,2 mld zł, w grudniu niecałe 33,5 mld zł. Dochody podatkowe – w listopadzie 31,7 mld zł, w grudniu 31,1 mld zł. Dochody z podatku VAT – w listopadzie 16,375 mld zł, w grudniu 14,4 mld zł. W podatku akcyzowym w listopadzie mamy 5,9 mld zł, w grudniu 7,1 mld zł. Podatek od gier to jest 200 mln zł i mniej więcej tyle, czyli 200 mln zł, w grudniu. Podatek CIT – w listopadzie 3,1 mld zł, w grudniu 2,9 mld zł. Podatek PIT – w listopadzie 5,5 mld zł, w grudniu 5,9 mld zł. Podatek od kopalin – w listopadzie 100 mln zł, w grudniu niecałe 130 mln zł. Podatek od niektórych instytucji finansowych – w listopadzie 438 mln zł, w grudniu 365 mln zł. Dochody niepodatkowe ogółem w listopadzie wyniosły 2,1 mld zł, w grudniu niecały 1,9 mld zł. Środki z unii – 400 mln zł w listopadzie i niecałe 500 mln zł w grudniu.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Dochody z PIT – 5,5 i 5,9 mld zł. Jak to się ma do roku poprzedniego?

Zastępca dyrektora departamentu MF Tomasz Szałwiński:

W listopadzie to było 99,3% listopad do listopada, a w grudniu 100,3% grudzień do grudnia, tylko tutaj są już te efekty, o których pan minister powiedział, jak ulga od 26 r.ż. itd.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Tak, tak. Rozumiem, oczywiście. Bardzo dziękuję.

Zastępca dyrektora departamentu MF Tomasz Szałwiński:

A mimo tego jest to mniej więcej na poziomie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panowie, tak jak siedzicie.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Dziękuję bardzo. Chciałem zadać dość istotne pytanie, bo ono dotyczy wielu informacji, które pojawiają się na posiedzeniach wielu komisji, a jestem członkiem dwóch komisji, m. in. Komisji Finansów Publicznych. Pada informacja, że jest tragiczna sytuacja z budżetami samorządów, samorzady nie mają pieniędzy, są ograbiane ze środków finansowych.

Jak to można skomentować, skoro zwiększają się dwa podstawowe podatki – PIT i CIT? Podatek PIT zwiększa się o 9,9%, a CIT o 15,5%. Główny podatek marszałków. Jak można mówić takie rzeczy, że jest daleko idący spadek dochodów, skoro jest to podstawowy budulec budżetów podatkowych samorządów?

Trzecia informacja. Jak mówił pan minister, subwencja zwiększa się o 9,8%. Proszę państwa, co słyszymy na posiedzeniach komisji? Że samorzady nie mają żadnych pieniędzy, że są ograbiane z pieniędzy budżetowych. Dodatkowo mamy informację o tym, że środki są uruchamiane już po wejściu 500 zł na pierwsze dziecko, czyli to następne środki, które są wydawane. Oczywiście, one nie są dochodem, którym można obracać, jak się chce i wydawać, ale one przechodzą przez budżety i zwiększają ogólny pulap środków finansowych w budżecie, a to są już potężne środki. Następne są pięciokrotnie zwiększone środki na programy drogowe.

Chciałem prosić pana ministra o komentarz. Czy to jest faktem, że samorzady mają tragiczną sytuację finansową i mają spadek dochodów w swoich budżetach?

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

To poproszę panią dyrektora.

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:

Szanowni państwo, myślę, że na obecnym etapie nie jesteśmy w stanie w jakiś bardziej rzetelny i poparty konkretnymi wyliczeniami sposób przedstawić odpowiedzi na te pytania, dlatego że jest jeszcze za wcześnie. Tak naprawdę oczekujemy jeszcze sprawozdań z jednostek budżetowych, a jeżeli chodzi o samorzady, będzie to kolejny etap, więc na tym etapie...

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

To będzie czerwiec, tak?

Dyrektor departamentu MF Anna Napiórkowska:

Tak. Na tym etapie nie jesteśmy w stanie poprzeć tego jakimiś konkretami, więc albo na piśmie, albo ewentualnie w późniejszym terminie, albo przy najbliższej okazji.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Tak, ale jeżeli jest sytuacja, o której państwo dają informację już na dzień dzisiejszy, nie tę pełną, że główne podatki się zwiększają, to nie jest uznaniowość rządu, tylko to jest przepis prawa, który mówi, że wzrost udziału podatku jest adekwatny do udziału w dochodach budżetu, czy to sejmiku, czy to powiatu, czy to gminy. Jeżeli jest wzrost CIT o 15,5% i prawie o 10% PIT, jak można mówić, że jest spadek dochodów w samorządach?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tylko zapomina pan poseł o tym, że mówimy najczęściej o tym spadku dochodów samorządów i ograbianiu samorządów z ich pieniędzy przy ostatnio wprowadzanych ustawach, które tak naprawdę skutkować będą obniżeniem dochodów w 2020 r. Tu mówimy chociażby o zwolnieniu z PIT do 26 r.ż., mówimy o kosztach uzyskania przychodów, ich podniesieniu i mówimy o trzecim elemencie, ostatnio wprowadzonym...

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Koszty pracownicze.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Podniesione koszty uzyskania przychodów, tak? Jeszcze 1%, bo to mi uciekło. W sumie te skutki to jest mniej więcej 8 mld zł. To są szacunki ministerstwa, nie moje. O 0,7–0,8 mld zł, jeśli dobrze pamiętam. W tych granicach. O tyle zmniejszą się dochody samorządów w roku 2020 na skutek tych rozwiązań, których nie rekompensujemy. Natomiast koszty samorządów jednak także rosną.

Co do adekwatności obowiązków w zakresie edukacji i środków, które dostają samorządy w ramach subwencji, to jest pewnie na osobny spór i pogłębioną analizę. Warto zwrócić na to jednak uwagę.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Oczywiście, rozumiem, że założenie, które mówi o tym, że obniżenie na dzień dzisiejszy skutkuje czymś takim, ale nie musi skutkować. Skoro są dane, przynajmniej już wstępne, że przy... Przepraszam, jeżeli PIT wszedł od października, panie ministrze, to są 3 miesiące. Wzrost jest w tym momencie w PIT 5,9 mld zł – o 10%. Jeżeli CIT jest obniżony z 15% do 9% dla małych podatników, nie są to duże udziały, ale też jest wzrost znaczny CIT. Zobaczmy, jaka będzie rzeczywistość. Opozycja mówi cały czas...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Zapomina pan o tym, że rosną także szybciej koszty po stronie samorządów. Dochody w dużej mierze rosną dzięki wzrostowi gospodarczemu, w jakiejś mierze dzięki inflacji, tylko że ona ma dwie strony, bo jednocześnie opodatkowuje i wywołuje dodatkowe koszty po stronie samorządów. Myślę, że to na osobną dyskusję. Bardzo proszę, natomiast...

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Dobrze. Nie, ale poruszam to, bo to jest bardzo fundamentalny temat, który jest poruszany przez opozycję bardzo mocno. Jeżeli jest spadek dochodów, to chyba przyjmijmy, że w całym państwie. Skoro opozycja mówi: „Zmniejszajmy ucisk fiskalny”, to jest pewien skutek, jeżeli rząd wprowadza pewne zagadnienia. Bardzo proszę i pana przewodniczącego, i pana ministra, żeby takie dane uzyskać, bo chciałbym właśnie mówić na temat dochodów samorządów poprzez konkrety.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Panie pośle, tylko pan nie widzi też tego, że rząd sobie rekompensuje te ubytki dochodów, bo chociażby kwestia Otwartych Funduszy Emerytalnych to jest sposób na zrekompensowanie sobie ubytku tych dochodów, związanych z ulgami, z obniżeniem obciążeń podatkowych. Bardzo chętnie możemy zorganizować nawet debatę na temat finansów samorządów...

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Nie, wydaje mi się, że jest bardzo potrzebne, bo...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo chętnie na ten temat na posiedzeniach tej podkomisji porozmawiamy, ja także. Przygotujmy się do tego.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Skoro jest informacja globalna, że w 2019 r. dochody samorządów z udziału w podatkach zwiększyły się *per capita* chyba o 26,5 mld zł, to nie można globalnie powiedzieć, że w 2019 r. jest spadek dochodów samorządów. To jest kwestia...

Proszę państwa, musimy gdzieś mieć jakąś opcję rozmowy o czymś, bo jeżeli zaczynamy mówić o subwencji, to subwencja zwiększyła się o 9,8%, a mówimy też, że ona spada pomimo spadku liczby dzieci w szkołach. Czy to jest, jak gdyby liczone jako dziecko na subwencję, czy subwencja na dziecko, to jest zwiększenie tego w samorządach, prawda?

Dlatego wydaje mi się, że taka dyskusja powinna być na liczbach. Jeżeli pan minister będzie już gotowy, to bardzo prosiłbym, żebyśmy właśnie też na posiedzeniu podkomisji o tym porozmawiali, bo w szerszym gremium...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo chętnie zwołam posiedzenie. Zresztą sami fachowcy siedzą przy tym stole.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Zaprosimy też przedstawicieli odpowiedniego departamentu w MF, żeby też oprzeć się tutaj na odpowiednim doświadczeniu i wiedzy.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Bardzo bym o to prosił.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Natomiast jeszcze prosba do pani dyrektor o uzupełnienie wypowiedzi.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Jeszcze włączenie wątku edukacyjnego i subwencji, jak i włączenie do tego dyskusji na temat tego, jaki efekt miałby być dla budżetu i dla wysokości subwencji, związany ze spadkiem liczby uczniów. Przecież doskonale wiemy o tym, że mimo gwałtownego spadku liczby uczniów koszty edukacji rosną. Doskonale rozumieją to też te wszystkie osoby, które zarządzały edukacją, mają z nią jakikolwiek związek. Wiedzą, dlaczego rosną, więc tutaj...

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Panie pośle, większość swojego życia spędziłem nad tym.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

To podobnie jak ja, więc dyskusja jest naprawdę bardzo ważna i absolutnie...

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Najlepiej jest mówić o cyfrach, a nie o emocjach i o wyobrażeniach.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Tak jest. Ufam, że ta podkomisja może być merytoryczną, ciekawą, interesującą.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Bardzo się cieszę, że będziemy mówili o kwotach. Proszę państwa, już kończąc, dane o budżecie państwa... Chyba największy pesymista nie może powiedzieć, że jest źle, bo to, co pan minister przedstawił, to jest albo bałwochwalstwo, albo konkretne cyfry, o których mówi, bo to nie planowanie, to już jest wykonanie wstępne. To jest budżet, który zasługuje absolutnie na szacunek i na uznanie. Dziękuję.

Posel Bartłomiej Dorywalski (PiS):

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, chciałem zapytać, czy już na tym etapie nie możemy powiedzieć, jaki mamy ewentualnie ubytek dla budżetu, jeżeli chodzi o nowe programy, obniżenie CIT i PIT. Czy już na podstawie listopada i grudnia nie możemy przyjąć pewnych szacunków? Tego dotyczył właśnie ten spór, tego dotyczyły te pytania. Jak to będzie wyglądało w przyszłym roku? Jak możemy to ocenić na podstawie tych dwóch miesięcy?

Mam jeszcze jedno pytanie odnośnie do zagranicznych źródeł finansowania deficytu. Czy można byłoby dwa zdania powiedzieć w tej sprawie, ponieważ mamy tutaj ewidentny wzrost w stosunku do wykonania ustawy budżetowej i planu? Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Dobrze. Co do pierwszej części pytania, panie dyrektorze...

Zastępca dyrektora departamentu MF Tomasz Szałwiński:

Odnosząc się do zmian w PIT, obniżenia stawki z 18% na 17% i podwyższenia kosztów uzyskania przychodów oraz ulgi dla młodych, to w 2019 r., zgodnie z oceną skutków regulacji, bo oczywiście ostatecznych wyników i szacunków *ex post* nie mamy, bo musimy poczekać na deklaracje PIT-owskie... Dopiero wtedy możemy usiąść i to dokładnie policzyć, ale zgodnie z OSR stawka razem z kosztami uzyskania przychodów, bo to należy łącznie liczyć, kosztowała 2,7 mld zł. Miała tyle kosztować w 2019 r., przez co na ostatni kwartał, ulga dla młodych to 950 mln zł. To były szacunki na rok 2019. Ta ostatnia część roku była z tych dwóch, a tak naprawdę trzech... Stawka, koszty i ulga dla młodych. Dochody powinny być mniejsze o 3,6 mld zł. Takie szacunki były przedstawione w OSR w momencie, kiedy wprowadzaliśmy to rozwiązanie.

Oczywiście, te skutki są dużo większe na 2020 r., ale te z kolei są zawarte w ustawie budżetowej na rok 2020.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Odnosnie do drugiej części pytania poproszę panów.

Dyrektor departamentu MF Dawid Pachucki:

Jeżeli chodzi o finansowanie zagraniczne potrzeb pożyczkowych netto w 2019 r. obligacjami na rynkach zagranicznych oraz kredytami w instytucjach międzynarodowych, saldo było ujemne w wysokości 21,8 mld zł.

Poseł Bartłomiej Dorywalski (PiS):

Z czego wynikała ta różnica pomiędzy ustawą budżetową a wykonaniem? Bo to jest znaczna różnica.

Dyrektor departamentu MF Dawid Pachucki:

Wynikało to wprost z mniejszych potrzeb pożyczkowych i w związku z tym wiązało się z mniejszymi emisjami na rynkach zagranicznych. To było jakby bezpośrednią konsekwencją dużo lepszej sytuacji budżetowej.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę.

Poseł Stanisław Bukowiec (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, również chciałem poruszyć temat samorządowy, ale tutaj kolega poseł wcześniej jakby wyczerpał większość moich pytań. Taka uwaga tylko, bo pan przewodniczący mówił, że rzeczywiście te skutki zmian podatkowych nie miały znaczenia między 2019 r. a 2020 r. No, miały, ale powiem tak, że przecież wprowadzenie zwolnienia podatkowego dla młodych do 26 r.ż. – z tego, co pamiętam – weszło 1 sierpnia 2019 r., więc to jest już jednak jakiś okres czasowy, a mimo tego wyniki, które pan minister przedstawił, są bardzo optymistyczne.

Mam jeszcze pytanie odnośnie do subwencji dla jednostek samorządu terytorialnego. Tutaj widzimy duży wzrost o 6,1%, więc więcej o ponad 5 mld zł. Chciałem również zapytać o ocenę, jak to się ma do tych informacji, które są przekazywane przez niektóre samorządy, że zmniejsza się również subwencja przekazywana przez państwo.

Jedna prośba organizacyjna. Czy możemy otrzymać poszerzoną informację, którą przedstawił pan minister? Ona była bardzo ciekawa, a tam padło dużo cyfr. Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Oczywiście, prześlemy państwu poszerzoną informację.

Natomiast co do pytania, poproszę panią dyrektor.

Dyrektor departamentu MF Dorota Jaworska:

Może nie wprost na to pytanie, bo na to poprzednie, co do którego byłam winna odpowiedź, jeśli panowie pozwolą, a państwo się przygotowują. Tak, bo miałam to, tylko wiece, panowie...

Teraz tak, jeżeli chodzi o wydatki w regionalnych programach operacyjnych, wstępnie szacujemy, że będzie to ponad 20 mld zł za zeszły rok w tych 51. Jeżeli chodzi o wydatki samych samorządów, to szacujemy, że będzie to około 17 mld zł w ramach budżetu środków europejskich. Jeżeli chodzi o certyfikację wydatków do Komisji Europejskiej, to prognoza za zeszły rok została wykonana powyżej 100%. Samorządy wykonały ją na poziomie 112%, czyli tego, co zakładane. Pierwotnie było zakładane 4,8 mld euro, a zostało certyfikowane 5,5. Jeżeli chodzi o kontraktację, to ona kształtuje się na koniec roku na poziomie 83% alokacji, z czego na RPO około 80–81%. To różnie wygląda w zależności od regionalnego programu. Jeszcze mogę powiedzieć, jaki jest poziom certyfikacji w stosunku do alokacji, bo to zawsze inaczej wygląda. Wiadomo, że to jest wtedy jednak niżej. To jest około czterdziestu kilku procent w stosunku do alokacji, a w stosunku do kontraktacji to będzie prawie 50%. To wszystko. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Jeśli państwo pozwolą, dodam jeszcze kilka spostrzeżeń i pytań.

Pierwsza uwaga, jeśli chodzi o inflację. Z oceną pana ministra nie do końca się zgadzam, bo pan minister pomija tak naprawdę udział rządu w generowaniu tej inflacji.

Mówię tu o kosztach, które się pojawiają, a które, siłą rzeczy, znajdują potem swoje odbicie w cenach. Myślę tu o opłatach za wodę np. w przemyśle spożywczym. Udział kosztów naprawdę wcale nie jest taki mały. Wcześniej tych opłat za korzystanie z wód przemysł praktycznie nie ponosił i nie ponosiło rolnictwo. One się pojawiły. Opłaty za ścieki, wykorzystanie wód w energetyce, energia elektryczna, usługi w rolnictwie. To są nowe opłaty. Niewątpliwie każda z nich miała pewien impuls inflacyjny.

W tle, pamiętajmy jeszcze, a tu, nawiasem mówiąc, myślę, że warto byłoby się z jakąś refleksją nad tym pochylić, bo chcą państwo od 1 lipca wprowadzić jednak podatek od sprzedaży detalicznej, przerzucany w całości tak naprawdę na konsumentów, co podniesie jakby... To jest kolejny impuls inflacyjny, moim zdaniem bardzo istotny. Do tego dochodzi np. opłata mocowa, jak gdyby za mało było opłat w energetyce i kolejnych impulsów inflacyjnych. To tylko przykłady. Myślę, że to są rozwiązania, nad którymi można byłoby się zastanawiać, czy się z tego nie wycofać. Już pomijam to, że mamy też np. podatek cukrowy w przewrotnej dosyć formule. Promocja, która jest podwyżką. Jak nawet popatrzy pan minister na OSR, to wyraźnie z niej wynika, że w ogóle nie zmieniamy preferencji konsumentów, bo dochody z tego podatku cukrowego są na stałym poziomie. Gdybyśmy zakładali, że to ma wywrzeć jakiś efekt, jeśli chodzi o zmianę modelu konsumpcji, to te dochody musiałyby spadać. Tak nie będzie. Dochód jest stały. To są kolejne impulsy, które inflację, niestety, napędzają.

Przy rosnących dochodach i płacach dość łatwo przerzucać wszystko, co się tylko da, na wyższe ceny. Jak wiemy, producenci dość chętnie z tego typu rozwiązań korzystają, bo to pomnaża ich nadwyżkę, a konsumenci nie bardzo znajdują obrońców, bo trudno uznać działania Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za efektywne w tej sferze, jeśli chodzi o przerzucanie podatków, opłat, kosztów właśnie na konsumenta. To jest jakby jedna kwestia, do której się chciałem odnieść.

Druga kwestia to jest uszczelnianie i wpływ tego uszczelnienia na wzrost dochodów. Zwracam uwagę, że zdaje się, że zbyt pochopnie i zbyt łatwo zawłaszczamy ten wzrost dochodów podatkowych, mówiąc, że to jest wynik właśnie naszych działań, nie dostrzegając tego, że wzrost gospodarczy jest tutaj głównym dostarczycielem i motorem tego wzrostu. W tle także inflacja, nawiasem mówiąc, a mówimy przecież o nominale i wzrostach dochodów.

Chociażby w podatku VAT warto zwrócić uwagę, że ten wzrost dochodów z VAT r/r jest niższy niż przyrost PKB. Z tym jakby też koresponduje wywód pana dyrektora Dudka, który pewnie pan minister zna, choć nie wiem, czy miał wcześniej okazję na ten temat ze swoimi pracownikami rozmawiać, a który udowadnia wręcz, że w roku 2019 uszczelnienia w VAT już nie było, praktycznie rzecz biorąc. Mamy do czynienia także z pewną procyklicznością. Jeśli ten wzrost jest duży, to dochody rosną więcej niż proporcjonalnie. Moim zdaniem to było widać, zwłaszcza jeśli chodzi o VAT.

Natomiast w podatku PIT – tu jakby oczekuję potwierdzenia od was – obserwuję przejścia w większym stopniu na podatek liniowy, czyli zainteresowania takim sposobem opodatkowania, co moim zdaniem wynika jednak ze wzrostu PIT. To śmieszne, bo obniżamy, ale jednocześnie tak naprawdę, gdyby popatrzeć na netto, to efektywna stopa opodatkowania w PIT nam tak naprawdę rośnie, biorąc pod uwagę fakt, że drgnęły, co prawda, ale symbolicznie, koszty uzyskania przychodów, a kwota wolna jest na takim samym poziomie i progi też się nie zmieniają od wielu lat. Efektywne opodatkowanie rośnie. W tej sytuacji opłaca się przejście na podatek liniowy. Mam pytanie, czy znaleźlibyśmy potwierdzenie w statystyce, czy rzeczywiście tych, którzy się decydują na liniówkę, jest więcej czy też nie. Domyślam się, że tak być musi. Moim zdaniem to jest rozwiązanie dość istotne.

Jeśli chodzi o uszczelnienie CIT, tu wydaje mi się, że rzeczywiście możemy mówić o jakichś sukcesach, ale też warto pamiętać o tym, że to jest obszar, który wymaga szczególnego nadzoru, bo tutaj moim zdaniem luka jest większa niż luka w VAT. Mówię to od wielu lat. Tak naprawdę tutaj jest najwięcej do zrobienia, a dotychczasowe działania wydają mi się niewystarczające. Mało tego, narzędzia, które wygenerowaliśmy jako państwo, już nie mówiąc o tym, kto, kiedy i co generował, nie są wykorzystywane. Przykładem jest klauzula do spraw unikania opodatkowania i Rada do Spraw Przeciwdzia-

łania Unikaniu Opodatkowania, jej obciążenia, prace i wyniki. Jak dobrze pamiętam, w OSR docelowe korzyści wynikające z tego rozwiązania to miało być ponad 10 mld zł rocznie tylko i wyłącznie z tego rozwiązania. Nie wiem, czy dobrze pamiętam, ale takie mam wrażenie, że chyba tak.

Mam natomiast pewne obawy wynikające z tego, co też artykułuję od dłuższego czasu, jeśli chodzi o akcyzę. Rozumiem, że w części, jeśli chodzi o dochody z akcyzy i ich spadek, to tutaj obserwujemy, po pierwsze, efekt obniżenia akcyzy na energię elektryczną. Tam jest śmieszna kwota i przejście w paliwach z akcyzy na opłatę paliwową, zamiennie jakoś tam, bo taką sztuczkę też zrobiliśmy. To może skutkować spadkiem tej akcyzy. Jak popatrzymy jednak na paliwa, to ciągle mamy doniesienia z branży paliwowej o rosnącej sprzedaży paliw, a akcyza jakoś tak nam niespecjalnie rośnie, zwłaszcza jeśli chodzi o sektor paliwowy. Nie wiemy, jak to się przenosi na VAT, bo mieliśmy kiedyś dowody na to, że działa się tak, że tak naprawdę paliwa były zgłaszane do akcyzy... Akcyza była opłacana, natomiast mieliśmy kłopot z VAT. Pomogła nam Unia Europejska – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, nawiasem mówiąc – która pozwoliła nam inaczej VAT rozliczać, także jeśli chodzi o paliwa. Niewątpliwie to się odbiło na ściągalskości podatku VAT w tej sferze. Tak naprawdę nie jesteśmy w stanie wyłapać dochodów z VAT branżowo i przypisać ich paliwom, a w akcyzie jesteśmy. Jeśli rośnie sprzedaż, a nie rosną dochody, to moim zdaniem przynajmniej powinno się zapalić ostrzegające, pomarańczowe światelko, wskazujące na to, że trzeba się temu przyjrzeć.

To chyba tyle z tych moich pytań i uwag. Nikt na tej sali nie powiedział, że mamy jakieś pretensje do wykonania budżetu państwa. Nie, broń Boże. Spokojnie też czekamy na sprawozdanie, ale biorąc pod uwagę te parametry, wszystko wygląda w porządku. Nie ma jakichś obaw i powodów do bicia na alarm. Przypomnę też, że zajmujemy się trochę monitorowaniem budżetu, kontrolą, ale zakładam też, analizując merytorycznie dane, których nam ministerstwo dostarcza, że próbujemy wyszukiwać i wyłapywać obszary, w których jest coś do zrobienia, naprawienia. Nigdy nie jest tak dobrze, żeby nie mogło być lepiej.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Na ziemi ideału nie ma.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak jest. Dziękuję. Jeszcze jedno pytanie, tak?

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Nie wiem. Jeśli państwo pozwolą, to tylko dwa, trzy zdania, bo w tym gronie merytorycznie rozmawiamy po raz pierwszy.

Chciałem powiedzieć o tym, że moje pytanie dotyczące listopada i grudnia nie wywołuje sporu. Dla mnie to, że są to niższe kwoty, jest oczywiste. Szacunki państwa wydają się też dosyć optymistyczne. Spodziewałem się, że to będzie większy spadek. Sam co do zasady nie jestem przeciwnikiem obniżania podatków, natomiast zawsze musimy znajdować rozwiązania, w jaki sposób to ma się przekładać na rozwój, w tym przypadku akurat m.in. samorządów, ale nie tylko. Pytania więc jakby wynikają z troski o sytuację. Ciekaw jestem, czy ostatecznie te dane dotyczące grudnia i listopada się potwierdzą, bo martwię się, że mogą być potem trochę gorsze, ale państwo już wiedzą. Zakładam więc, że chyba jest tak, jak państwo podali te informacje, więc nie muszę się martwić, że są zbyt optymistyczne. Dziękuję za te informacje.

Będziemy w naturalny sposób pytać o następne miesiące i próbować obserwować, jaki jest efekt zmian podatkowych i jak to się przekłada. Pamiętajmy o tym à propos dyskusji o samorządzie w przyszłości, którą pan poseł wywołuje. To nie sztuka wiedzieć tylko, ile subwencji czy ile pieniędzy samorządom dajemy więcej, bo trzeba też wiedzieć, ile one tak naprawdę wydają więcej. Mamy świadomość, z jakich powodów. Niejednokrotnie wydają więcej, ponieważ decyzje, które zapadają tutaj w Warszawie wpływają na te wydatki, nie są ich dobrowolnymi wydatkami. Tak więc to pewnie będziemy...

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Panie pośle, tylko zwróć uwagę na jedno. Nie chcę samoistnie wywoływać tematu finansów samorządów, ale to opozycja w parlamencie bardzo mocno w to uderza. Dlatego, jeżeli będziemy mówili o cyfrach, o konkretach, to łatwiej nam się będzie rozmawiać, bo jeżeli...

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

No, tak. Ciekaw jestem tych rozmów.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Ale, wie pan, to właśnie większość...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Panowie, bardzo się cieszę z tego, że zaczynamy dyskusję, ale – tak jak pan mówi – porozmawiajmy o liczbach czy na bazie jednak pewnych liczb z tym związanych, tak naprawdę odzwierciedlających rzeczywistość w tym obszarze.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Dokładnie tak.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Obiecuję, że następne posiedzenie możemy temu wręcz poświęcić. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Szanowny panie przewodniczący, w pierwszych słowach chciałbym gorąco podziękować za słowa uznania dotyczące wzrostu wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych. Rzeczywiście, wpływy są zdecydowanie większe od założeń. Cieszymy się też, że regulacje wprowadzone w poprzednich latach oraz realizowane teraz przez Krajową Administrację Skarbową, również przy pomocy nowych narzędzi, zdają egzamin.

Co do pytania dotyczącego podatku dochodowego od osób fizycznych, na dzisiaj wciąż nie mamy danych dotyczących przepływu pomiędzy opodatkowaniem skalą a opodatkowaniem w sposób liniowy stawką liniową 19%. Wydaje mi się, że będziemy mieli te dane w perspektywie najbliższych miesięcy. Obserwujemy to i też w odpowiedni sposób zareagujemy, jeśli zobaczymy, że rzeczywiście ma miejsce tego rodzaju przepływ.

Odnosnie do wpływu z podatku od towarów i usług, podsumowując rok 2019, stwierdzić należy trzy rzeczy. Podstawowa jest ta, że cały czas wpływy rosną stabilnie. Wpływy przekroczyły oczekiwania. Administracja, która ściąga te wpływy, działa coraz bardziej precyzyjnie i z coraz mniejszym obciążeniem przedsiębiorców. Dość tylko wspomnieć, że cały czas spada liczba kontroli. Kontroli jest mniej i są coraz bardziej precyzyjne, również w związku z ciągłym zastosowaniem...

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Czyli rośnie świadomość obywateli.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

To też, ale rośnie również liczba usług administracji udostępnianych obywatelom.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Bo to są naczynia połączone.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Rośnie liczba e-narzędzi administracji udostępnianych urzędnikom skarbowym, przy pomocy których mogą zwiększyć efektywność swojego działania, dzięki czemu tak jak...

Liczba kontroli. W roku 2016 było ich 4851, w roku 2018 – 2082. Liczba kontroli zakończonych stwierdzeniem nieprawidłowości – 77,3%, w roku 2018 – 84,8%. Te liczby również na rok 2019 będą rosły, również biorąc pod uwagę spadającą tutaj liczbę... Były to kontrole celno-skarbowe. Poza tym tutaj jest spadek z 31 tys. na prawie 23 tys., tak że praktycznie o . Można też powiedzieć, patrząc – powiedziałbym – troszeczkę z optymizmem na kolejny okres...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Myślę, że te kontrole niech pan minister jednak zostawi. Wystarczy wejrzeć w moje interpelacje i odpowiedzi na nie. Wnioski nasuwają się jednak nie najlepsze, także jeśli chodzi o ocenę KAS i poprawę efektywności jej udziału w poprawie ściągальności podatków, bo gdybyśmy popatrzyli także na ustalenia, biorąc pod uwagę, kiedy wszczęte zostały kontrole, to naprawdę pozostawia... Jestem gotów postawić wiele pytań i zachwiać tą opinią, którą pan wyraża na bazie ostatnich informacji z ostatniego roku.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Na bazie danych statystycznych, ale z drugiej strony również na bazie informacji wynikających z działań legislacyjnych. Pamiętajmy, że...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Mierniki zmieniono w ostatnim czasie także po to, żeby tak naprawdę uniemożliwić wprost porównanie tych danych. Zostawmy to. Nie jest to przedmiotem dzisiejszego posiedzenia.

Podsekretarz stanu w MF Jan Sarnowski:

Dobrze, oczywiście. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Czy są jeszcze jakieś pytania? Wobec tego dziękujemy bardzo panu ministrowi. Natomiast...

Poseł Zdzisław Sipiera (PiS):

Przepraszam, jeszcze materiał. Jeżeli pan minister deklaruje, to bardzo prosimy, bo on jest kopalnią wiedzy.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Członków podkomisji poproszę o pozostanie, bo zostaje nam jeszcze ten trzeci punkt do omówienia.

Zaproszonym gościom bardzo dziękuję. Dziękuję panu ministrowi i pracownikom, którzy pojawiali się na naszym posiedzeniu.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Skończymy, a potem sobie najwyżej jeszcze porozmawiamy, natomiast dopełniając porządku, przechodzimy trzeciego punktu, w którym chciałbym, żebyśmy się przymierzili do zakresu harmonogramu prac.

Już w trakcie tego posiedzenia wyszedł nam temat, którym zgodnie chcemy się zająć. Myślę, że możemy to zrobić w najbliższym czasie, co nie znaczy, że za tydzień albo za dwa czy nawet za miesiąc, ale gdzieś tam po miesiącu, za półtora miesiąca. Może pod koniec marca zrobilibyśmy posiedzenie, na którym przymierzilibyśmy się do ustawy o finansach, oceny finansowania samorządów terytorialnych.

Poseł Zdzisław Sipiera (PiS):

Zdaje mi się, że mamy sesję w końcówce marca.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Czy chcemy się przymierzyć tylko do subwencji oświatowej? Jak chcemy patrzeć – wąsko czy szeroko?

Poseł Zdzisław Sipiera (PiS):

Nie, szerzej. Jeżeli już, to na pewno szerzej.

Poseł Krzysztof Piątkowski (KO):

Dyskusja niech dotyczy tego w razie...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bo musimy popatrzeć na dwie strony, tak? To możemy spróbować się przymierzyć do oceny sytuacji finansowej sektora samorządowego. Mielibyśmy wtedy całociowy ogląd. W ramach tego moglibyśmy popatrzeć, jak wyglądają koszty w wybranych sfe-

rach, np. jeśli chodzi o edukację, komunikację publiczną, finansowanie tej komunikacji publicznej.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Nie zawężajmy, bo jak dostaniemy dane, to nam również z tego wyjdzie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej, ale myślę, że jak nie poprosimy o szczegółowe dane dotyczące subwencji, to niewiele będziemy mieli. Z drugiej strony dochody samorządów, jak one wyglądają w ostatnich latach.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Dobrze byłoby, gdybyśmy mogli zapoznać się z tymi danymi znacząco wcześniej, niż zwykle to bywa przed posiedzeniem. Wtedy posiedzenie podkomisji będzie mogło mieć charakter jeszcze bardziej merytoryczny.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

To będzie, moim zdaniem, mało realne, bo dużo danych będzie dopiero gdzieś w kwietniu. Nie tych pełnych, bo pełne będą w czerwcu, ale te samorządowe ministerstwo będzie miało chyba w kwietniu, więc...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej. Możemy to zrobić. Nie musimy tego robić w tej chwili.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Możemy pracować na takich półdanych, to jest miesiąc czasu.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dobrze. Możemy się umówić z tym posiedzeniem na kwiecień. Natomiast myślę, że na początku marca nie. Do następnego posiedzenia nie będziemy zwolywać.

Ale też, wobec tego chciałbym, żebyśmy, jak będzie sprawozdanie operatywne styczniowe z wykonania budżetu państwa... Moim zdaniem, ono powinno być już na początku marca. Gdzieś tam koło 10 marca powinno być najpóźniej, choć nie wiem, bo trochę się to opóźnia. Kiedyś było wcześniej. Takie operatywne wykonanie budżetu państwa jest na stronach internetowych ministerstwa. Zachęcam. Nawet biorąc pod uwagę te dane, które mamy, już można sobie styczeń policzyć, ile czego było. Nie styczeń, tylko grudzień. Za listopad jest. Czyli masz z miesiąca na miesiąc wykonanie budżetu. Bardzo szczegółowe, nawiasem mówiąc i po stronie dochodów, i po stronie wydatków. Jest kilkanaście tablic, które dają obraz tego, co się dzieje, tylko tak naprawdę w budżecie państwa, nie poza nim. Jeśli chodzi o dochody, jest pełny obraz, praktycznie rzecz biorąc, z taką szczegółowością, której dzisiaj tutaj nie ma. Można dochodzić do VAT pośrednio poprzez odejmowanie akcyzy. Natomiast da się pewne rzeczy policzyć, tylko trzeba mieć jeszcze trochę cierpliwości, jakiś arkusz kalkulacyjny i trochę wprawy, ale to się da zrobić. Dane są i one powinny być – tak myślę – za styczeń, ponieważ...

Sekretarz Komisji Anna Woźniak:

Będziemy to sprawdzać.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Myślę, że dla wszystkich sytuacja jest obciążona sporą liczbą niewiadomych i trochę zgadywaniem. Wolelibyśmy wiedzieć wcześniej, jak mamy ten budżet kontrolować, na temat tego, co się dzieje. Efekty spowolnienia pewnie będą widoczne już w styczniu. Zobaczymy ewentualnie, jaka jest skala tego spowolnienia, ale to nie wcześniej niż w połowie marca, a posiedzenie Sejmu mamy dopiero 25 marca.

W tygodniu po posiedzeniu Sejmu zrobilibyśmy sobie posiedzenie podkomisji. Czy chcecie przed Sejmem jeszcze się spotkać?

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Nie, już po.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Po. Tylko zakładam, panowie, że nie będziemy robili posiedzeń podkomisji w tych terminach, kiedy mamy Sejm, bo to jest wtedy koszmar. Mamy wystąpienia. Najczęściej mamy jedną, drugą komisję. Są jakieś sprawy. A tak przyjeżdżamy i przy okazji możemy sobie coś tam pozalätwiać, ale i swobodnie pogadać, bez żadnych wyścigów, bo nie mamy czasu.

Warto też pamiętać, że posiedzenie podkomisji jest nagrywane, ale nie ma z niego stenogramu.

Sekretarz Komisji Anna Woźniak:

Jest zapis.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Zapis jakiś w tej chwili robimy?

Sekretarz Komisji Anna Woźniak:

Tak, w tej kadencji będzie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Będzie zapis z posiedzenia?

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Ale zapis na dysku czy zapis...

Sekretarz Komisji Anna Woźniak:

Nie, na papierze.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Protokół, tak?

Sekretarz Komisji Anna Woźniak:

Potocznie wszyscy to nazywają stenogramem. Prawidłowo to się nazywa pełen zapis. On też jest publikowany na stronie internetowej.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej, rozumiem. To nowość, wobec tego.

Sekretarz Komisji Anna Woźniak:

Tak, to jest nowa rzecz.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dobrze, to... Proszę?

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Demokracja się rozwija. Nie ma zmiłuj.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Okej, tak jest.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Więcej informacji, oczywiście, tylko w kancelarii więcej roboty.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Pewnie tak. Rozumiem, że jest zgoda na to, że rozszerzamy formułę i idziemy w całościową, czyli monitorujemy stan finansów publicznych, stąd także ten samorząd w tle, a nie tylko i wyłącznie budżet państwa. Gdzieś tu w podtekście też się zgodził pan minister, że chętnie z nami na te tematy będą rozmawiać i udzielać nam informacji. Myślę, że warto to wykorzystać.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Bezwzględnie tak, bo powinniśmy zdiagnozować sytuację, a nie tylko operować własnymi opiniami.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Powiem też tak. Do ciebie i siebie to adresuję, bo będziemy mieli pewnie pokusę, żeby tu robić dużą politykę. Wolałbym, żebyśmy jej nie robili, a żebyśmy mieli jednak wgląd w informacje i żebyśmy mogli merytorycznie podyskutować.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Panie przewodniczący, bo moją intencją jest to, żebyśmy właśnie słuchali konkretów. Zostawmy wszystkim naszym koleżankom i kolegom dużą politykę, bo nie wyjdziemy stąd.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Rozumiem, że np. jeśli zorganizujemy spotkanie dotyczące finansów samorządu, to nie będę zapraszał na to spotkanie samorządowców, bo gdybym... Proszę?

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Oczywiście, że tak, bo jeżeli ich zaprosimy, to gdybyśmy zaprosili prezydenta Warszawy, to będzie dyskusja już wiadomo, o czym, a jak zaprosimy...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie będę ich zapraszał, tak?

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Ale rozumiem, że nie zamierzasz mnie wykluczyć ze względu na to, że przez 9 ostatnich lat byłem wiceprezydentem Łodzi.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie, broń Boże. Byłem wiceprezydentem, prezydentem, członkiem zarządu województwa, tak że...

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Wiem. Wszystko wiem.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Każdy z nas ma jakieś doświadczenie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Byłem nawet wiceministrem finansów.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Wydaje się, że w tej kadencji jest trochę samorządowców, tak samo trochę wojewodów. Mamy trochę wiedzy. To nie jest tak, że wzięliśmy się znikąd.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dobrze. Tak, o to mi chodzi. Jak będziemy chcieli zrobić sobie jakąś konferencję prasową na ten temat, nie mamy kłopotu. Natomiast nie chciałbym robić areny na posiedzeniach tej podkomisji. Okej? Umawiamy się, panowie, co do tego.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Panie pośle, gwarantuję panu, że gdyby się pan spotkał z wójtem jakiejś małej miejscowości jako były wiceprezydent – zresztą mówi się o pewnych problemach – to spojrzeliście na to w dwóch różnych aspektach, bo problemy Łodzi są inne niż tych małych miejscowości.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Ale jest też dużo analogii.

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Ależ oczywiście, bo i prawo, i Polska jest jedna, ale to nie jest tak, że wszystko jest idealne.

Posel Krzysztof Piątkowski (KO):

Potem dokończę wątki.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dobrze. Mam pytanie. Czy macie jeszcze jakieś propozycje co do zakresu?

Posel Zdzisław Sipiera (PiS):

Wydaje mi się, że podkomisja jest od pewnych problemów, czyli jak gdyby stwierdzamy realizację budżetu, a jak mamy takie tematy jak dzisiejszy i przyjmujemy je jeszcze, to się bardzo cieszę, że możemy rozmawiać.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dobrze. To na tym kończymy posiedzenie podkomisji. Ustaliliśmy zakres i harmonogram.